

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(DSK) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

Answer any **three** questions in about **700-1000**

words each :

12×3 = 36

1. काव्यशास्त्रस्य शास्त्रत्वं प्रतिपादयत ।
2. अलंकारसम्प्रदायस्य विकासं लिखत ।
3. ध्वनिसम्प्रदाये आनन्दवर्धनस्य स्थानं विमृशत ।
4. रससम्प्रदाये भट्टनायकस्य सिद्धान्तं पर्यालोचयत ।
5. वक्रोक्तिमार्गस्य इतिहासं वर्णयत ।

QF – 4/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions each in about **500** words each : 8×3 = 24

6. सौन्दर्यमलंकारः – इति मतं व्याख्यात ।
7. ‘यत्तत्प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु’ – व्याख्यात ।
8. भरतस्य रससूत्रं भट्टलोल्लटदिशा व्याख्यात ।
9. अलंकारसम्प्रदाये दण्डिनः स्थानं विमृशत ।
10. क्षेमेन्द्रस्य औचित्यमार्गस्य इतिहासं वर्णयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words each : 5×2 = 10

11. “सैषा सर्वत्र वक्रोक्तिरनयार्थो विभाव्यते ।” – इति व्याख्यात ।
12. शब्दालंकारस्य लक्षणं लिखत ।
13. “रसे सारश्चमत्कारः सर्वत्राप्यनुभूयते” – व्याख्यात ।
14. औचित्यस्य तात्पर्यं विशदयत ।

QF – 4/4 (100)

(2)

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(DSK) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(HPL & Er to S) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from **all** the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. पुराणानां स्वरूपसामान्यं संक्षेपेण लिखत ।
2. पुराणलक्षणं संक्षेपेण उपस्थापयत ।
3. पुराणानां नामानि तत्प्रमाणं लिखत ।
4. पुराणस्य उपजीव्यत्वं प्रतिपादयत ।
5. शैवदेवतानां परिवारविषये वर्णनं कुरुत ।

QF – 11/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words each :

6. गौणदेवतानाम् उपरि निबंधं रचयत । 8×3 = 24
7. पुराणानां नामानि तत्प्रमाणं लिखत ।
8. शाक्तदेवतानां परिवारविषये वर्णनं कुरुत ।
9. महेश्वरस्य रुपिकदृष्ट्या उद्भवं विकासं च लिखत ।
10. इतिहासस्य उपादानरूपेण पुराणसाहित्यस्य महत्त्वं वर्णयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words each :

11. सर्गः। 5×2 = 10
12. पुराणवैशिष्ट्यम् ।
13. महापुराणानि।
14. विष्णुपुराणम् ।

QF – 11/4 (100)

❖
(2) DDCE-IIIIS-CBCS-
MA – Sans
(HPL & Er to S) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(HVE & CSL) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from **all** the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each :

12×3 = 36

1. वेदानां कालविषये प्राच्यपाश्चात्यमतानि विवृणुत ।
2. ऋग्वेदस्य प्राथम्यम् अभ्यर्हितत्वञ्च प्रतिपादयत ।
3. रामायणस्य आदिकाव्यत्वं विचारयत ।
4. कालिदासस्य काव्यानां परिचयं दत्त ।
5. भासस्य नाटकचक्रं विवृणुत ।

QF – 5/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words each :

8×3 = 24

6. मृच्छकटिकस्य रचयितुः परिचयं प्रदाय प्रकरणरूपेण तस्य वैशिष्ट्यं दत्त ।
7. गीतगोविन्दस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
8. पञ्चतन्त्रस्य विवरणं दत्त ।
9. महापुराणानां परिचयं दत्त ।
10. कठोपनिषदः दार्शनिकं महत्त्वं प्रतिपादयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words each :

5×2 = 10

11. “बृहद्देवता” — ग्रन्थस्य सामान्यं परिचयं दत्त ।
12. “व्याकरणम्” — इति वेदान्तस्य महत्त्वं लिखत ।
13. भगवद्गीतायाः संक्षिप्तपरिचयं दत्त ।
14. विश्वनाथकविराजस्य अलङ्कारग्रन्थस्य परिचयं दत्त ।

QF – 5/4 (200)

(2) DDCE-IIIIS-CBCS-
MA — Sans
(HVE & CSL) R & B

2017

Full Marks : 70

Time : As in the programme

The figure in the right - hand margin indicate marks.

Answer questions as per General Instruction.

GENERAL INSTRUCTION

Answer any three questions from Section - A (12 x 3 = 36),

Word Limit - 700 - 1000

Answer any three questions from Section - B (8 x 3 = 24),

Word Limit - 500

Answer any three questions from Section - C (5 x 2 = 10),

Word Limit - 300

SECTION - A

Answer any three

12 x 3 = 36

୧. ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତି ସର୍ବଧର୍ମର ସମନ୍ୱୟ - ସ୍ୱମତ ପ୍ରଦାନ କର ।
୨. ପୌରାଣିକ ବିରାଟଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ନିରୂପଣ କର ।
୩. ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ଓ ଜଗନ୍ନାଥ ଧର୍ମର ପାରସ୍ପରିକ ସଂପର୍କ ବିରାଟ କର ।
୪. ଜଗନ୍ନାଥ ମୂଳତଃ ଆଦିବାସୀ ଦେବତା - ଏହି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯଥାର୍ଥତା ବିରାଟ କର ।
୫. ବୈଷ୍ଣବ ସଂସ୍କୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିରାଟ କର, ତହିଁରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ଆଲୌକିକ ଲୀଳାର ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର ।

SECTION - B

Answer any three

8 x 3 = 24

୧. ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରରେ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣି ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।
୨. 'ଜଗନ୍ନାଥ ଯେ ଷୋଳକଳା, ତହିଁ କଳାଏ ନନ୍ଦକଳା' - ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିରାଟ କର ।
୩. ଐତିହାସିକ ବିବର୍ତ୍ତନରେ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।
୪. ଜ୍ଞାନମିଶ୍ରା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ୱରୂପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।
୫. ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକ ସଂସ୍କୃତି ସହିତ - ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥ ସଂସ୍କୃତିର ସଂପର୍କ ବିରାଟ କର ।

SECTION - C

Answer any two

5 x 2 = 10

୧. ଦାରୁଦେବତା
୨. ଘୋଷଯାତ୍ରା
୩. ଭାଗବତ ଧର୍ମ
୪. ରାଜମାଧବ

DDCE-IIIS-CBCS-MA —
Sans (Grm – V –
K & A) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about **700-1000**
words each : 12×3 = 36

1. सोदाहरणं व्याख्यात :
  - (i) उपसर्गा काल्या प्रजने
  - (ii) कृत्यल्युटो बहुलम्
साधनप्रक्रियां च दर्शयत – एधितव्यम् ।
2. सोदाहरणं व्याख्यात :
  - (i) ष्वुल्लुचौ
  - (ii) प्रियवशोः वदः खच्
साधनप्रक्रियां च दर्शयत – प्रज्ञः ।

QF – 2/4

(Turn over)

3. सोदाहरणं व्याख्यात :

- (i) आतरचोपसर्गं
(ii) मतिबुद्धिपूजार्थेभ्यश्च
साधनप्रक्रियां च दर्शयत - भिन्नः ।

4. सोदाहरणं व्याख्यात :

- (i) कर्तरी चर्षिदिवतयोः
(ii) सनाशंसिभिक्ष
उ: साधनप्रक्रियां च दर्शयत - कम्पनः ।

5. सोदाहरणं सूत्राणि व्याख्यात :

- (i) कर्तरी कर्मव्यतिहारे
(ii) परिव्यवेभ्यः क्रियः
(iii) उपान्मन्त्रकरणे

Section - B

Answer any three questions in about 500 words
each :

6. सोदाहरणं व्याख्यात :
तयोरेव कृत्यक्तखलार्थाः
साधनप्रक्रियां च दर्शयत - ज्ञेयम् ।
7. सोदाहरणं व्याख्यात :
शुभघञ्जाप्रीकिरः कः
साधनप्रक्रियां च दर्शयत - अंशहरः ।

QF - 2/4

(2)

Contd.

8. सोदाहरणं व्याख्यात :

- लक्षणहेतोः क्रियायाः
साधनप्रक्रियां च दर्शयत - अभिहितम् ।

9. सोदाहरणं व्याख्यात :

- चलनशब्दार्थादकर्मकाद्युच्च
साधनप्रक्रियां च दर्शयत - जल्पाकः ।

10. सोदाहरणं व्याख्यात :

- (i) समवप्रविभ्यः स्थः
(ii) वृत्ति-सर्ग-तायनेषु क्रमः

Section - C

Answer any two questions in about 300 words
each :

11. 'चजोः कुः घिण्यतोः' रति सूत्रं व्याख्याय 'भार्यः' इति पदस्य
प्रक्रियां प्रदर्शयत ।
12. 'ददातिदधात्योर्विभाषा' इति सूत्रं व्याख्याय 'प्रदः' इति पदस्य
साधनप्रक्रियां दर्शयत ।
13. लटः शतृशानचावप्रथमासमानाधिकरणे - इति सूत्रं सोदाहरणं
व्याख्यात ।
14. 'उदरचर सकर्मकात्' इति सूत्रं सोदाहरणं सप्रत्युदाहरणं व्याख्यात ।

QF - 2/4 (100)

(3) DDCE-IIIS-CBCS-MA -
Sans (Grm - V -
K & A) R & B

2017

Full Marks : 70

Time : As in the programme

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer questions as per General Instruction.

GENERAL INSTRUCTION

Answer any **three** questions from Section-A ($12 \times 3 = 36$),
Word Limit-700-1000

Answer any **three** questions from Section-B ($8 \times 3 = 24$),
Word Limit-500

Answer any **two** questions from Section-C ($5 \times 2 = 10$),
Word Limit-300

SECTION-A

Answer any **three.** $12 \times 3 = 36$

- ୧ । ପ୍ରାକ୍ ସାରଳା ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ରୂପରେଖ ନିରୂପଣ କର ।
- ୨ । ଚର୍ଯ୍ୟାଗୀତିକାର ସାହିତ୍ୟିକ ମୂଲ୍ୟ—ବିଚାର କର ।
- ୩ । ସାରଳା ମହାଭାରତରେ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ଓଡ଼ିଆ ଜନଜୀବନର ଚିତ୍ର ଆଲୋଚନା କର ।
- ୪ । ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରାଣର ସାର୍ବକାଳୀନ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।

[Turn over]

[2]

- ୫ । ରାତି ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରମୁଖ କବିଙ୍କ କାବ୍ୟକୃତି ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

SECTION-B

Answer any three.

8×3=24

- ୬ । ଓଡ଼ିଆ ଭାଗବତ
୭ । ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ
୮ । ଲାବଣ୍ୟବତୀ
୯ । ହରିବଂଶ
୧୦ । କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରାନନ୍ଦ ଚମ୍ପୂ

SECTION-C

Answer any two.

5×2=10

- ୧୧ । କାହ୍ନୁପାଦ
୧୨ । ବଳରାମ ଦାସ
୧୩ । ଉପେନ୍ଦ୍ରଭଞ୍ଜ
୧୪ । ଅଭିମନ୍ୟୁ ସାମନ୍ତସିଂହାର

DDCE-IIIIS-CBCS-MA —
Sans (CLS – Prose &
Poetry) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. 'वासवदत्ता' इति कथाग्रन्थस्य प्रत्यक्षरश्लेषमयत्वं प्रमाणीकुरुत ।
2. वासवदत्तामाश्रित्य वसन्तकालं वर्णयत ।
3. गीतगोविन्दमनुसृत्य भगवतो हरेः दशावतारलीलां वर्णयत ।
4. अमरुशतके नायिकाविविधतां सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत ।
5. कविद्वादश्यां 'कृष्टि'रिति काव्यखण्डं समीक्षध्वम् ।

QF – 1/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words
each : $8 \times 3 = 24$

6. “गुणिनामपि निजरूपप्रतिपत्तिः परत एव सम्भवति ।
स्वमहिमदर्शनमक्षणोर्मुकुरतले जायते यस्मात् ॥”
– इति पद्यं व्याख्यात ।
7. “धनदेनापि प्रचेतसा, गोपालेनापि रामेण, प्रियवदेनापि पुष्यकेतुना,
भरतेनापि लक्ष्मणेन, तिथिपरेणापि अतिथिसत्कारप्रवणेन नगरम् ।
– इति गद्यखण्डं व्याख्यात ।
8. “हृदि विसलताहारो नायं भुजङ्गमनायकः
कुवलयदलश्रेणी कण्ठे न सा गरलद्युतिः ।
मलयजरजो नेदं भस्म प्रियारहिते मयि
प्रहर न हरभ्रान्त्याऽनङ्ग ! कुधा किमुध धावसि ?”
– इत्यस्य व्याख्यां कुरुत ।
9. “लिखन्नास्ते भूमिं वहिरवनतो प्राणदयितो
निराहाराः सख्यः सततरुदितोच्छूननयनाः ।
परित्यक्तं सर्वं हसितपठितं पञ्जरशुकै-
स्तावावस्था चेयं विसृज कठिने मानमधुना ॥”
– इत्यस्य व्याख्यां कुरुत ।

QF – 1/4

(2)

Contd.

10. “आकाशोऽहं विशालः शकलविरहितः

शून्यशून्योऽप्यनन्तः ।
क्षौणीनां नृत्यभूमिस्तरणिविधुधुधा-
न्नाकैदीप्यमानः ॥”
– इत्यस्य व्याख्यां कुरुत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words
each : $5 \times 2 = 10$

11. सुबन्धुना सरस्वत्याः स्वरूपं कीदृशं प्रस्तुतम् ?
12. श्रीकृष्णस्य उल्लेखो दशावतारमध्ये कथं न दृश्यते ?
13. चतुर्वर्गः कः ? अमरशतके कस्य वर्गस्य पूर्तिर्जायते ? सोदाहरणं सूचयत ।
14. “कविद्वादशी” इति पुस्तकस्य परिचयं दत्त ।

QF – 1/4 (200)

(3) DDCE-IIIS-CBCS-MA –
Sans (CLS – Prose &
Poetry) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans (CLS –
Prosody and Poetics)
R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about **700-1000**
words each : 12×3 = 36

1. आर्या, उपजातिः, मन्दाक्रान्ता, वसन्ततिलका, वंशस्तमित्येतेषु
केषाञ्चित् त्रयाणां सोदाहरणं लक्षणानि लिखत ।
2. भट्टनायकमतेन रसस्वरूपं निर्द्धारयत ।
3. रसलक्षणविषये अभिनवगुप्तस्य मतं विशदयत ।
4. असंलक्ष्यक्रमध्वनेः रसवत्त्वं सोदाहरणं प्रमाणीकुरुत ।
5. कुन्तककृत-काव्यलक्षणं सयुक्तिकं यथाग्रन्थं विमृशत ।

QF – 9/4

(Turn over)

Section - B

Answer any three questions in about 500 words each :

8×3 = 24

6. (i) 'कदाचित्कालिन्दीतटविपिनसंगीतकवरो' इत्यादि-श्लोके किं छन्दः तस्य लक्षणञ्च किम् ? निरूपयत ।
(ii) तथा समक्षं दहता मनोभवमित्यादि श्लोके किं छन्दः ? तस्य लक्षणं च लिखत ।
7. अर्थान्तरसंक्रमितध्वनेः परिचयं सोदाहरणं दत्त ।
8. रसनिष्पत्तिव्यापारे श्रीशङ्कुकस्यमतं स्पष्टीकुरुत ।
9. मम्मट्प्रमतेन कति रसाः ? तेषां स्थायिभावाच्च के ? इति प्रतिपादयत ।
10. लोकोत्तरचमत्कारकारिवैचित्र्यसिद्धये ।
काव्यस्यायमलङ्कारः कोऽप्यपूर्वा विधीयते ॥
- इत्यस्य आशयं स्पष्टीकुरुत ।

Section - C

Answer any two questions in about 300 words each :

5×2 = 10

11. छन्दोव्यापारे गुरुलघुलक्षणस्य परंपराम् आलोचयत ।
12. आशयं स्पष्टीकुरुत - "रत्यादेः स्थायिनो लोके तानि चेन्नाद्यकाव्ययोः ।"

QF - 9/4

(2)

Contd.

13. "ब्रह्मास्वादमिवानुभावयन् अलौकिकचमत्कारकारी शृङ्गारादिको रसः" - इत्यस्य आशयं किम् ? स्पष्टयत ।

14. बालेन्दुवक्राणि-----इत्यस्मिन् श्लोके वक्रोक्तिप्रयोगस्य सुकुमारता कीदृशी ? व्याख्यात ।

QF - 9/4 (100)

(3) DDCE-IIIS-CBCS-
MA - Sans (CLS -
Prosody and Poetics)
R & B

DDCE-IIIIS-CBCS-
MA — Sans
(P & D – II) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from **all** the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000

words each :

12×3 = 36

1. काव्यप्रकाशे काव्यलक्षणे 'अदोषौ' इति अंशं व्याख्यात ।
2. संकेतितश्चतुर्भेदो जात्यादिर्जातिरेव वा — व्याख्यात ।
3. साहित्यदर्पणदिशा रसास्वादप्रकारं विमृशत ।
4. व्यङ्ग्यार्थबोधे वाच्यप्रतीतेः कारणत्वं ध्वन्यालोकदिशा निरूपयत ।
5. काव्यप्रकाशम् अनुसृत्य काव्यप्रयोजनानि वर्णयत ।

QF – 12/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words each : 8×3 = 24

6. काव्यप्रकाशम् अनुसृत्य काव्यहेतुं प्रतिपादयत ।
7. काव्यप्रकाशदिशा लक्षणायाः लक्षणंसोदाहरणं विमृशत ।
8. साहित्यदर्पणदिशा विभावादीनां त्रयाणां रसोद्बोधे कारणत्वम् उपपादयत ।
9. तस्मादलौकिकः सत्यं वेद्यः सहृदयैरयम्-व्याख्यात ।
10. ध्वन्यालोकम् अनुसृत्य समासोक्तौ वाच्यस्य चमत्कारितां विमृशत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words each : 5×2 = 10

11. काव्यप्रकाशदिशा काव्यहेतोः एकवचनप्रयोगस्य यथार्थतां निरूपयत ।
12. अभिहितान्वयवादं प्रतिपादयत ।
13. विभावस्य अर्थं लिखत ।
14. 'सुवर्णपुष्पां पृथिवीम्' – इत्यादौ ध्वनिं विमृशत ।

QF – 12/4 (200)

(2)

DDCE-IIIIS-CBCS-
MA — Sans
(P & D – II) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-MA —
Sans (Phil – D – N & V)
R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer all questions.

Section – A

Answer any **three** questions within 700-1000
words each. 12×3 = 36

1. न्यायसूत्रानुसारं पदार्थविचारं प्रदर्शयत ।
2. न्यायदर्शनस्य सारं लिखत ।
3. न्यायसूत्रदिशा प्रमाणं विचारयत ।
4. वाक्यपदीयानुसारं शब्दाद्वैतं विवृणुत ।
5. सांख्यतत्त्वकौमुद्यानुसारं पञ्चविंशतितत्त्वानां परिचयं दत्त ।

QF – 10/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions within **500** words
each. 8×3 = 24

6. गौतममहर्षिप्रणीते न्यायदर्शने प्रतिपादितं प्रमेयविचारं प्रदर्शयत ।
7. न्यायसूत्रदिशा सिद्धान्तप्रकारभेदान् आलोचयत ।
8. सांख्यतत्त्वकौमुद्यनुसारं गुणत्रयं निरूपयत ।
9. सांख्यतत्त्वकौमुद्यनुसारं प्रमाणं विचारयत ।
10. वाक्यपदीयदिशा व्याकरणस्य प्रयोजनानि निरूपयत ।

Section – C

Answer any **two** questions within **300** words
each. 5×2 = 10

11. कर्मेन्द्रियाणि ।
12. उपमानम् ।
13. भर्तृहरिः ।
14. पञ्चमहाभूतानि ।

QF – 10/4 (100)

(2) DDCE-IIIIS-CBCS-MA—
Sans (Phil – D – N & V)
R & B

DDCE-IIIS-CBCS-MA —
Sans (VL – V – BAU
texts) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from **all** the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each :

12×3 = 36

1. पिण्डपितृयज्ञविधीन् शतपथब्राह्मणानुसारं विवृणुत ।
2. पञ्चमहायज्ञानां विवरणं दत्त ।
3. बृहदारण्यकोपनिषदि उपदिष्टम् आत्मतत्त्वं विवेचयत ।
4. श्वेताश्वतरोपनिषदनुसारं पुरुष-स्वरूपं निरूपयत ।
5. ब्राह्मणसाहित्यस्य सामान्यं परिचयं दत्त ।

QF – 8/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about words **500**
each : 8×3 = 24

6. वाङ्मनसोः संवादस्य महत्त्वं विवृणुत ।
7. ऐतरेय-आरण्यकानुसारं पुरुषविभूतिं वर्णयत ।
8. तैत्तिरीयोपनिषदनुसारं शिक्षावर्लीं वर्णयत ।
9. प्रश्नोपनिषदः प्रथमप्रश्नस्य व्याख्यां कुरुत ।
10. शतपथब्राह्मणानुसारं वेदिस्वरूपं निरूपयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words
each : 5×2 = 10

11. “तमेव विदित्वातिमृत्युमेति
नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय ॥”
इति व्याख्यात ।
12. “वामनो ह विष्णुरास । तद्देवा न जिहीडिरे महद्वै नोऽदुर्थे नो
यज्ञसम्मिमतमदुरिति” इत्यस्य व्याख्यां कुरुत ।
13. “वृक्ष इव स्तब्धो दिवि तिष्ठत्येकस्तेनेद पूर्णं पुरुषेण सर्वम्” —
इति सप्रसन्नं व्याख्यात ।
14. “उपनिषद्” इति शब्दस्य अर्थं लिखत ।

QF – 8/4 (100)

❖

(2) DDCE-IIIIS-CBCS-MA —
Sans (VL – V – BAU
texts) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(VL – V – ST) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from all the Sections as directed.

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. सूर्यसूक्तस्य आशयं विवृणुत ।
2. हिरण्यगर्भसूक्तस्य सारं लिखत ।
3. पुरुखा-उर्वशी-संवादसूक्तस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
4. श्रीसूक्तस्य आशयं विवृणुत ।
5. ज्ञानसूक्ते प्रतिपादितं ज्ञानस्य तत्त्वं विवृणुत ।

QF – 6/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words
each : 8×3 = 24

6. उषसं स्वरूपं उषासूक्तस्य आधारेण विवृणुत ।
7. प्रार्थनामन्त्राणामाशयं विवृणुत ।
8. “योगक्षेम नः कल्पन्ताम्” इति योगक्षेममन्त्राणां महत्त्वं प्रतिपादयत ।
9. राष्ट्राभिवर्द्धनार्थं वैदिकचिन्तनं विशदयत ।
10. कालस्य स्वरूपं प्रतिपादयत ।

Section – C

Answer any **two** questions in about **300** words
each : 5×2 = 10

11. मधुविद्यायाः टिप्पणीं लिखत ।
12. शौनकीयाथर्व वेदस्य परिचयं संक्षेपेण दत्त ।
13. प्रवर्ग्यमधिकृत्य संक्षिप्तटिप्पणीं दत्त ।
14. “जायेव पत्यं उशती सुवासाः” इत्यस्य भावं विशदयत ।

QF – 6/4 (100)

(2)

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(VL – V – ST) R & B

DDCE-IIIS-CBCS-
MA — Sans
(Grm — V — PT — II)
R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

Answer from **all** the Sections as directed.

Section — A

Answer any **three** questions in about 700-1000 words each : 12×3 = 36

1. श्रीलक्ष्मीरमणं नौमि गौरीरमणरूपिणम्
स्फोटरूपं यतः सर्वं जगदेतद् विर्कते ॥
ग्रन्थादौ माङ्गलिकश्लोकमिमं मङ्गलप्रयोजनपुरस्सरं व्याख्यात ।
2. फलव्यापारयोर्धातुरिति कारिकायाः निगूढाश्रयं विविच्य फलत्वं
व्यापारत्वञ्च किमिति विशदं प्रतिपादयत ।
3. निर्वर्त्ये च विकार्ये च कर्मवद्भाव इष्यते ।
न तु प्राप्ये कर्मणीति सिद्धान्तोऽत्र व्यवस्थितः ॥
— कारिकेयं सावतरणं व्याख्येया ।

QF — 7/4

(Turn over)

4. अविग्रहा गतादिस्था यथा ग्रामादिकर्मभिः ।
क्रिया सम्बन्धयते तद्वत् कृतपूर्वादिषु स्थिता ॥
— कारिकेयं सप्रसंगं व्याख्येया ।
5. 'पश्य मृगो धावति' भाष्यसिद्ध एकवाक्यता न स्यात्'-
इत्यस्याशयः विवृणुत ।

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words
each :

8×3 = 24

6. 'देवदत्तस्तण्डुलं पचति' इत्यत्र शाब्दबोधो यथानियमं परमतखण्डन-
पुरस्सरं वैयाकरणसम्मतो दर्शनीयः ।
7. घञादिभिः सिद्धत्वेनाभिधाने किं प्रमाणम् ?
8. आख्यातार्थस्य कुत्रान्वयः ? इति सयुक्तिकमुपपाद्य विवदमानमतं
खण्डयत ।
9. धातूनां फलवाचकत्वे त्यजिगम्योः पर्यायतापत्तिदोषः निवार्यताम् ।
10. 'भावप्रधानमाख्यातं, सत्त्वप्रधानानि नामानि' इत्यस्या भिप्रायः
विशदयत ।

Section – C

Answer any **two** question in about **300** words
each :

5×2 = 10

11. लडाद्यन्ते भावनाया अवाच्यत्वं वदतां मते के दोषाः ?
वैयाकरणभूषणदिशा विविच्यताम् ।

12. कर्त्तृख्यते कर्मख्यते च प्राच्यनव्ययोर्मतमुद्बर्णयताम् ।
13. कारकाणां भावनायामेवान्वयः सिद्धान्तो ग्रन्थरीत्या प्रतिपाद्यताम् ।
14. 'असत्त्वभूतो भावश्च तिङ्पदैरभिधीयते-इति साध्य क्रिया
सिद्धप्रसंगे कौण्डभट्टस्याशयं प्रतिपादयत ।

QF – 7/4 (100) (3) DDCE-IIIS-CBCS-
MA – Sans
(Gm – V – PT – II)
R & B

QF – 7/4 (2) Contd.

DDCE-IIIS-CBCS-MA —
Sans (Grm – V –
PT – I) R & B

2017

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

Answer any **three** questions in about 700-1000
words each : 12×3 = 36

1. वाक्यपदीयस्य महत्त्वं तथा वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
2. “व्याकरणस्य वेदान्त्रेषु प्राथम्यम्” – इति आलोचयत ।
3. “शब्द एव जगत्कारणम्” – इति प्रतिपादयत ।
4. शक्तिस्वरूपं निरूपयत ।
5. सैषा शक्तिः नानार्थेषु कथं नियम्यते ? व्याख्यात ।

QF – 3/4

(Turn over)

Section – B

Answer any **three** questions in about **500** words each : 8×3 = 24

6. “द्वावुपादानशब्देषु शब्दौ शब्दविदो विदुः”, — इति कारिकांशं व्याख्यात ।
7. “तथैव सर्वशब्दानामेते पृथगवस्थिते”, — इति व्याख्यात ।
8. “इतिकर्तव्यता लोके सर्वा शब्दव्यपाश्रया”, — इत्यस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।
9. “पदसमूह वाक्यम् अर्थसमाप्ति” – इति आलोचयत ।
10. शक्तिस्त्रिधा – इति निरूपयत ।

Section – C

(Words limit 300 each)

11. द्वयोः टिप्पणीं दत्त : 5×2 = 10
  - (i) प्रमाणम्
  - (ii) शब्दनित्यत्वम्
  - (iii) शाब्दबोधः
  - (iv) रूढिः

QF – 3/4 (100)

(2) DDCE-IIIIS-CBCS-MA —
Sans (Grm – V –
PT – I) R & B